

Міжнародний досвід вирішення конфлікту

анотований бібліографічний список
2021. – Вип. 2 (11 – 20 січня). – 19 с.
(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

Книги, статті з наукових періодичних і продовжуваних видань

1. Амро А. Європейський досвід формування та реалізації державного управління у сфері національної безпеки / Альван Амро // Держава та регіони. Серія : Держ. упр. — 2019. — № 4. — С. 52-57. *Проаналізовано особливості державної політики у сфері національної безпеки у Великобританії, Франції, Німеччині. Проведений аналіз дає підстави зазначити, що у Великобританії третій за величиною в світі оборонний бюджет, служба безпеки світового рівня і міцна позиція в НАТО. Це свідчить, що у країни є хороша база для відповіді на найгостріші виклики безпеки.* Текст: <https://doi.org/10.32840/1813-3401-2019-4-9>

2. Близький Схід і Північна Африка як сфера інтересів України : аналіт. доп. / [О. В. Богомолів та ін. ; за ред. О. В. Литвиненка] ; Нац. ін-т стратег. дослідж., Центр зовнішньополіт. дослідж., Ін-т сходознавства ім. А. Ю. Кримського НАН України. — Київ : НІСД, 2020. — 82, [3] с. **Шифр зберігання в Бібліотеці : БЗ63929.** *Доповідь присвячена регіону, який традиційно позначають як Близький Схід та Північна Африка (англ. Middle East & North Africa, MENA, український відповідник цієї аббревіатури – БСПА). Наразі цей регіон включає низку арабських країн і одну автономію: Ірак, Сирію, Ліван, Йорданію, Кувейт, КСА, Катар, Бахрейн, ОАЕ, Оман, Ємен, Єгипет, Лівія, Туніс, Алжир, Марокко, і Палестинську автономію. Особливо місце на мапі регіону посідають три неарабські країни (точніше, країни, у складі населення яких домінує неарабський складник) – Ізраїль, Туреччина та Іран. Зміст Доповіді висвітлено у розділах: фрагментована політична реальність: громадянські та проксі-війни – failed states та fragile states , нова арабська холодна війна – час нестійких альянсів , зовнішні гравці*

в БСПА, БСПА змінюється – постають нові можливості, інтереси України в регіоні: пріоритетні напрями, стратегія економічної активності, Зовнішньоекономічні відносини України з країнами Близького Сходу та Північної Африки.

Текст: <https://niss.gov.ua/publikacii/analitichni-dopovidi/blizkiy-skhid-ta-pivnichna-afrika-yak-sfera-interesiv-ukraini>

3. **Економічний і соціальний розвиток України в XXI столітті: національна візія та виклики глобалізації** : зб. тез доп. XVII Міжнар. наук.-практ. конф. молод. Вчених, [14 - 15 трав. 2020 р.] / М-во освіти і науки України, Терноп. нац. екон. ун-т, Рада молодих вчених ; [редкол.: Т. А. Бінчаровська та ін.]. — Тернопіль : ТНЕУ, 2020. — 159 с. : іл., табл. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A809386** *Зі змісту: Щодо питання кваліфікації збройних конфліктів / У. З. Коруц, А. І. Рівна. — С. 20-22.*

4. **Житник О. М. ОРДЛО як FATA? Компаративний аналіз державних механізмів України та Пакистану щодо повернення окупованих територій: державно-управлінський аспект** / О. М. Житник // Публіч. упр. та мит. адміністрування. — 2019. — № 2. — С. 43-49. *Подано порівняльний аналіз механізмів державного управління України та Пакистану щодо повернення окупованих і непідконтрольних територій. Здійснено аналіз історичних подій, сучасних політичних рішень і пропозицій у частині, що стосується тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей України та територій племен федерального управління Пакистану. Запропоновано шляхи, альтернативні підходи щодо повернення під контроль України тимчасово окупованих районів Донецької та Луганської областей.*

Текст: <http://customs-admin.umsf.in.ua/archive/2019/2/6.pdf>

5. **Сегеда С. П. Створення Спільного центру з контролю та координації питань припинення вогню та стабілізації лінії розмежування сторін як засіб реалізації мінських домовленостей** / С. П. Сегеда, О. І. Покотило // Воєн.-іст. вісн. : зб. наук. пр. / Нац. ун-т оборони

України. — Київ, 2019. — № 4 (34). — С. 5-14. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп17551-4(34)**. Розкрито засади створення і функціонування Спільного центру і його роль у дотриманні Мінських угод, які діють в особливих районах Донецької і Луганської областей. Текст: <http://viv.nuou.org.ua/article/view/193262>

6. **Сороківська-Обіход А. І. Українсько-латвійське співробітництво у військовій сфері у період 1991 – 2018 рр.** / А. І. Сороківська-Обіход // Воєн.-іст. вісн. : зб. наук. пр. / Нац. ун-т оборони України. — Київ, 2019. — № 4 (34). — С. 68-80. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп17551-4(34)**. Розглянуто основні форми та методи українсько-латвійського співробітництва у військовій сфері. Значну увагу приділено місцю і ролі, яку відіграє Латвія в процесі інтеграції України до структур ЄС та НАТО. Наголошено, що в умовах збройної агресії Російської Федерації щодо України та загрози безпеки у Європі, Латвія надає Україні військову і економічну допомогу, як у межах НАТО, так і на двосторонній основі. Латвія також виступає надійним союзником України на зовнішньополітичній арені, всіляко підтримує українські ініціативи і тим самим сприяє зростанню її міжнародного авторитету. Зазначено, що в умовах російської збройної агресії проти України дедалі актуальнішою стає необхідність посилення українсько-латвійського співробітництва у військовій сфері, оскільки це відповідає життєвим інтересам обох держав. Текст: <http://viv.nuou.org.ua/article/view/193275>

7. **Таранець С. В. Дії десантно-штурмового компоненту спеціальних підрозділів прикордонних військ СРСР (за досвідом війни в Афганістані 1979 – 1989 рр.)** / О. О. Пашкова, В. А. Бідний // Воєн.-іст. вісн. : зб. наук. пр. / Нац. ун-т оборони України. — Київ, 2019. — № 4 (34). — С. 191-209. **Шифр зберігання в Бібліотеці : Бп17551-4(34)**. Зазначено, що участь у бойових діях Прикордонних військ Комітету державної безпеки СРСР тривалий час замовчувалася, оскільки офіційно прикордонники бойові дії на території Афганістану не вели. Військовослужбовці Прикордонних

військ, які загинули в Демократичній Республіці Афганістан офіційно вважались загиблими під час охорони та захисту державного кордону. У той же час дуже багато прикордонників пройшли через горнило Афганської війни. Лише нещодавно почали з'являтися згадки про ті події від безпосередніх учасників подій, деякою мірою почали відкривати архівні дані та публікувати наукові роботи з цієї тематики. Розглянуто, як Прикордонні війська відіграли у війні в Афганістані надзвичайну та дуже важливу роль. Розкрито досвід СРСР щодо створення, розвитку та безпосередньої бойової діяльності спеціальних підрозділів Прикордонних військ КДБ СРСР. Розглянуто створення, структуру, озброєння та діяльність безпрецедентного феномену для прикордонних військ, а саме десантно-штурмового компоненту спеціальних підрозділів Прикордонних військ КДБ СРСР. Висвітлено роль та місце десантно-штурмових груп у загальній структурі та діяльності спеціальних підрозділів прикордонних військ СРСР. Обґрунтовано розділення десантно-штурмового компоненту на наземний та повітряний компоненти. Йдеться про систему взаємодії між цими компонентами. Розглянуто еволюційний процес творення та подальшого розвитку повітряного компоненту – авіації Прикордонних військ. Проаналізовано структуру авіації Прикордонних військ, її озброєння та бойова діяльність під час ведення десантно-штурмових дій у взаємодії з десантно-штурмовими підрозділами.

Текст:

<http://viv.nuou.org.ua/article/view/193292>

8. Цевельов О. Є. Розширення НАТО та можливі наслідки для національної безпеки України / О. Є. Цевельов // Держава та регіони. Серія : Держ. упр. — 2019. — № 4. — С. 298-304. Проаналізовано основні напрями розширення НАТО на Схід і Південь та визначено загрози національній безпеці України. Досліджено шляхи впливу країн Альянсу на розвиток українського суспільства та механізми державного реагування на загрози, що пов'язані з процесом розширення НАТО.

Текст:

<https://doi.org/10.32840/1813-3401-2019-4-48>

Статті з періодичних видань

9. **Алексеева И. Дискуссия была "непростой": у Зеленского рассказали, о чем Ермак разговаривал с Козаком в Берлине** [Электронный ресурс] / Ирина Алексеева // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 12 янв. — Электрон. данные. *Як повідомили в Офісі Президента України (ОПУ), 12 січня у Берліні на рівні радників України, Росії, Німеччини та Франції відбулись переговори щодо Донбасу в межах зустрічі «нормандської четвірки». Із української сторони в перемовинах брав участь керівник ОПУ Андрій Єрмак, із російської - заступник голови адміністрації Президента РФ Дмитро Козак. Зазначено, що сторони торкнулися всіх питань порядку денного - від безпеки до гуманітарних. Дискусія була непростюю, але носила конструктивний характер. У зустрічі також брала участь спецпредставник голови ОБСЄ в Тристоронній контактній групі (ТКГ) з урегулювання ситуації на Донбасі Хайді Грау. За словами представника Росії Дмитра Козака, остаточних рішень знайти не вдалося, але зустріч була якоюсь мірою корисною.* Текст: <https://politics.fakty.ua/365558-diskussiya-byla-neprostoju-u-zelenskogo-rasskazali-o-chem-ermak-razgovarival-s-kozakom-v-berline>

10. **Бесперстова О. «Судебное преследование генерала Назарова может праздновать только Россия»: авторитетные военные, эксперты и дипломаты США обратились к властям Украины с заявлением** [Электронный ресурс] / Ольга Бесперстова // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 11 янв. — Электрон. данные. *Зазначено, що 11 січня 2021 року на прес-конференції у Вашингтоні оприлюднено спільну заяву авторитетних військових, експертів і дипломатів про справу генерала Назарова (якого звинувачують у службовій недбалості, що призвела до тяжких наслідків, пов'язаних із терористичним актом - збиттям бойовиками у ніч з 13 на 14 червня 2014 року над Луганськом літака Іл-76 МД), адресовану Президенту України, Парламенту, Верховному Суду і Раді національної безпеки і оборони (РНБО). Наведено повний текст цього документа під*

назвою «Заява занепокоєння щодо цивільної криміналізації рішень бойового командира і його вплив на безпеку і західну підтримку України». Після викладення фактів, у Заяві резюмовано: «...Пропонуємо, щоб Офіс Президента, Парламент, Верховний суд і РНБО: забезпечили ретельний розгляд цього питання на найвищому рівні, максимально враховуючи глибоку занепокоєність дуже багатьох високопоставлених і досвідчених бойових командирів України і, з огляду на заяву України про майбутнє членство у НАТО, переглянуте у світлі західної практики, скасували рішення 2010 року про перенесення кримінальної відповідальності щодо військовослужбовців із Міністерства оборони України до Генеральної прокуратури з питань, пов'язаних із рішеннями, прийнятими у бойових умовах або іншим чином під час війни. Це справи, які слід розглядати у військовому трибуналі, за участю журі з досвідчених військовослужбовців; залишили генерала Назарова на свободі та призупинили будь-які інші заходи проти нього до завершення перегляду на найвищому рівні поводження з військовослужбовцями та практики цивільних вердиктів щодо них». У Заяві наголошено, що «судове переслідування генерала Назарова в Україні та криміналізація рішень бойового командира - це те, чому може радіти і що може святкувати тільки Росія». Текст: <https://world.fakty.ua/365438-sudebnoe-presledovanie-general-a-nazarova-mozhet-prazdnovat-tolko-rossiya-avtoritetnye-voennye-eksperty-i-diplomaty-ssha-obratilis-k-vlastyam-ukrainy-s-zayavleniem>

11. **Вершбоу А. Александр Вершбоу: «Украине не стоит ждать от Байдена поблажек, потому что он хочет, чтобы вы завершили начатые реформы»** [Электронный ресурс] / Александр Вершбоу ; подготовили Ольга Бесперстова, Игорь Козлов // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 17 янв. — Электрон. данные. Наведено матеріали інтерв'ю із колишнім заступником генерального секретаря НАТО (з 2012 по 2016 рік), колишнім послом США в Росії, а нині науковим співробітником Атлантичної ради Олександром Вершбоу. У контексті змін, що відбудуться у зв'язку зі вступом на посаду новообраного Президента США Джо Байдена, О. Вершбоу відповів на

актуальні питання, які насамперед цікавить українців: як складуться відносини Києва з нашим головним стратегічним партнером, якими будуть пріоритети, чи знайдуть Президенти В. Зеленський і Д. Байден спільну мову, чи зменшиться підтримка України або вона стане більш вагомюю, чи посилиться політика США по відношенню до країни-агресора тощо. Він упевнений, що «політика нової адміністрації США по відношенню до України буде дуже активною, а головне - послідовною». За словами політика, «Байден підтримує суверенітет України, її незалежність і прагнення українського народу до спільного майбутнього з країнами Європейського Союзу і НАТО». О. Вершбоу зазначив: «Байден буде рішуче налаштований на те, щоб домогтися формування єдиного західного фронту, щоб політика США та їхніх європейських партнерів щодо України була узгодженою». Він також впевнений у тому, що «Байден продовжить надавати військову допомогу Україні і ще більш наполегливо проводити політику санкцій, що мають стратегічний ефект, щоб змусити Росію змінити свою поведінку. І, звичайно, він продовжить підтримувати проведення реформ у вашій країні». О. Вершбоу впевнений «...що нова американська адміністрація ... намагатиметься брати активну участь у переговорах, в яких будуть також задіяні ... Україна, Німеччина і Франція. Одночасно США вестимуть паралельні прямі переговори, що стосуються української тематики, з Росією». Але О. Вершбоу не впевнений, що «США наполягатимуть на приєднанні до нормандського формату». Окрему увагу О. Вершбоу приділив стратегії НАТО у 2021 році, указавши на необхідність ревізії політики Альянсу по відношенню до Росії. За його словами, «може бути вироблена єдина трансатлантична стратегія, спрямована на те, щоб змусити Москву виконувати міжнародні зобов'язання», до того ж, «треба зробити так, щоб Росія платила велику ціну за свою агресивну політику. І тоді все це може змусити її відмовитися від підтримки сепаратистів і припинити гібридну тактику щодо України та інших сусідів».

Текст:

<https://ukrainenews.fakty.ua/365922-aleksandr-vershbou-ukraine-ne-stoit-zhdat-ot-bajdena-poblazhek-potomu-chto-on-hochet-chtoby-vy-zavershili-nachatye-reformy>

12. **Власенко В. ЄСПЛ: Росія контролювала Крим до березневого "референдуму" : Європейський суд з прав людини визнав прийнятним позов України проти Росії у кримській справі майже за всіма пунктами / Вікторія Власенко // Уряд. кур'єр. – 2021. – 16 січ. (№ 10). – С. 2. *Йдеться про рішення Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) визнати прийнятним позов України проти Росії у справі "Україна проти Росії (щодо Криму)", яка стосується порушень прав людини у Криму в період з 27 лютого 2014 року по 26 серпня 2015 року. У справі ЄСПЛ розглядатиме звинувачення щодо неналежного розслідування Росією вбивств і зникнень людей у Криму, незаконного позбавлення волі й тортур, переслідування неросійськомовних засобів масової інформації (ЗМІ), залякування релігійних діячів, незаконного надання російського громадянства та інших. В той же час суд відхилив як неаргументовані звинувачення України за трьома пунктами: в тому, що російська влада у Криму націоналізувала власність українських військових, встановила там "адміністративну практику щодо вбивств/розстрілів" та переслідування міжнародних журналістів. Також Міністерство закордонних справ України (МЗС України) веде ще три справи проти Російської Федерації (РФ) у міжнародних судових інстанціях: Міжнародний суд ООН розглядає питання про порушення Росією конвенцій про боротьбу з фінансуванням тероризму та ліквідацію всіх форм расової дискримінації у Криму; міжнародні арбітражі розглядають питання порушення прав України як прибережної держави в Чорному та Азовському морях і Керченській протоці й протиправного затримання трьох українських військово-морських кораблів та 24 членів їхніх екіпажів. Зазначено, що всі ці справи - складові єдиної стратегії міжнародно-правового захисту інтересів України, і в МЗС України переконані, що Росії не вдасться уникнути відповідальності за порушення прав людини та основоположних норм і***

принципів міжнародного права. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/yespl-rosiya-kontrolyuvala-krim-do-bereznevogo-ref/>

13. **Врегулювання конфлікту в Україні має включати деокупацію Криму** [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2021. – 15 січ. (№ 2). — Електрон. дані. *У контексті заяви міністра закордонних справ Швеції, чинної голови ОБСЄ Анн Лінде під час представлення програми та пріоритетів шведського головування в Організації на засіданні Постійної ради ОБСЄ зазначено, що мирне врегулювання конфлікту в Україні має відбуватися з повною повагою до суверенітету та територіальної цілісності України у межах її міжнародно визнаних кордонів, включаючи АР Крим та місто Севастополь.* Текст:

<http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=22914>

14. **Гал І. ЕСПЧ признав контроль Росією Криму до анексії** [Електронний ресурс] / Ирина Гал // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 14 янв. — Електрон. дані. *Йдеться про те, що Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ), який отримав матеріали у справі про агресію Росії в окупованому Криму і почав розглядати справу по суті, визнав, що Росія одержала фактичний контроль над півостровом не пізніше 27 лютого 2014 року. Як передає «Європейська правда», суд погодився з позицією України. «В ніч на 27 лютого легітимна цивільна влада в Криму була усунена силою і заміщена агентами РФ. Російські війська і парамілітарні організації перешкоджали українським військовим і не давали їм покинути місця розташування і не давали перекинути до Криму українських військових із материка. Головні пункти доступу до Криму по землі, воді і повітря були заблоковані російськими військовими і парамілітарними силами», - йшлося в поданні України до ЄСПЛ. Також судді визнали неправомірними будь-які рішення, ухвалені в судах Криму, і погодилися з твердженнями України про «існування адміністративної практики поширення законодавства РФ на Крим», зазначивши, що «починаючи з 27 лютого 2014 суди, які діяли в Криму, не можуть вважатися сформованими законно».* Текст:

<https://ukrainenews.fakty.ua/365707-espch-priznal-kontrol-rossiej-kryma-do-anneksii>

15. **Депутати Європейського парламенту надіслали листи підтримки в'язням Кремля** [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2021. – 8 січ. (№ 1). — Електрон. дані. *Подано інформацію, що група депутатів Європейського парламенту надіслала листи солідарності чотирьом політичним в'язням – українським громадянам, які утримуються в місцях позбавлення волі Російської Федерації та окупованого нею Криму: Ремзі Бекірову, Осману Аріфмететову, Євгенію Каракашеву та Сергію Філатову.* Текст: <http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=22890>

16. **Доповідь про російські злочини в Україні взяли до уваги** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2021. – 14 січ. (№ 5). — Електрон. дані. *Йдеться про допис у Фейсбуці віце-маршалка Сейму Польщі Малгожати Госєвської, яка повідомила, що Міжнародний кримінальний суд (МКС) у Гаазі взяв до уваги її доповідь "Російські воєнні злочини в Україні в 2014 році". Доповідь складена на основі більш як 60 інтерв'ю, що їх польські та українські волонтери взяли в колишніх полонених, які розповіли про тортури та вбивства, вчинені на непідконтрольних нині Україні територіях. Як зазначила Малгожата Госєвська, "прокурор визнала, що існує обґрунтована ймовірність, що у визначений період на території України скоювалися воєнні злочини і злочини проти людяності", та проінформувала, що в доповіді злочини поділено на три категорії: вчинені під час збройних дій, вчинені під час арештів та затримань, вчинені в Криму. Також на розгляді Європейського суду з прав людини наразі перебувають чотири тисячі позовів громадян, пов'язаних із подіями в окупованому Росією Криму та на Донбасі.* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/340658>

17. **Єнін Є. Трагедія рейсу PS752. Рік потому** [Електронний ресурс] / Євгеній Єнін // Дзеркало тижня. – 2021. – 8 січ. — Електрон. дані. *У статті заступника міністра закордонних справ України, делегованого вести*

переговори з Іраном, йдеться про те, що Україна очікує від Ірану прозорого й об'єктивного розслідування катастрофи літака МАУ та справедливого покарання винуватців трагедії. Зауважено, що одне із пріоритетних завдань України в цій ситуації — забезпечити відповідальність і встановити справедливість: ми маємо точно знати, що сталося тієї страшної ночі, та впевнитися, що всі причетні до катастрофи встановлені і будуть притягнуті до справедливої відповідальності. Це сформує належне тло для визначення адекватної суми компенсацій родичам загиблих. Текст: <https://zn.ua/ukr/international/trahedija-rejsu-ps752-rik-potomu.html>

18. ЄСПЛ оголосить рішення щодо прийнятності справи «Україна проти Росії (щодо Криму)» [Електронний ресурс] // Юрид. газ. – 2021. – 11 січ. — Електрон. дані. *Подано інформацію, що упродовж найближчого часу Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) має оголосити рішення щодо прийнятності справи «Україна проти Росії (щодо Криму)» за № 20958/14. Про це розповів Міністр юстиції України Денис Малюська, як повідомила прес-служба Мін'юсту. За словами очільника Мін'юсту, міждержавна справа «Україна проти Росії» перебуває в Європейському суді з прав людини з березня 2014 року. Тоді уряд України звернувся до ЄСПЛ зі скаргами на порушення протягом березня - вересня 2014 року Росією на окупованій території Криму прав громадян, гарантованих такими статтями «Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод»: право на життя, заборона катування, право на свободу та особисту недоторканість, право на справедливий суд, право на повагу до приватного і сімейного життя, свобода думки, совісті і релігії, свобода вираження поглядів, свобода зібрань та об'єднання, заборона дискримінації. Текст: <https://yur-gazeta.com/golovna/espl-ogolosit-rishennya-shchodo-priynyatnosti-spravi-ukrayina-proti-rosiyi-shchodo-krimu-.html>*

19. ЄСПЛ розгляне 11 скарг України проти РФ про порушення прав людини у Криму [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2021. – 15 січ. (№ 2). — Електрон. дані. *Подано інформацію, що Європейський суд з*

прав людини (ЄСПЛ) визнав достатніми підстави для прийняття до розгляду скарг України проти РФ за одинадцятьма пунктами у міждержавній справі щодо порушення прав людини у Криму. Текст: <http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=22915>

20. **Жовква І. Завдання з трьома «відомими»** [Електронний ресурс] / Ігор Жовква // Дзеркало тижня. – 2021. – 2 січ. — Електрон. дані. *Йдеться про пріоритети України в зовнішній політиці у 2021 році. Зазначено, що мир на деокупованому Донбасі, Крим у складі нашої держави, Україна – активний міжнародний гравець – це три ключові цілі, які визначатимуть пріоритети для дипломатичної команди України у 2021-му. Наголошено, що Україна й надалі працюватиме над посиленням міжнародного тиску на РФ для виконання нею своїх зобов'язань. Санкції щодо Росії допомагають Україні у процесі мирного врегулювання, тому мають зберігатися до повного відновлення статус-кво, над чим українська дипломатія працює нон-стоп рік у рік й надалі успішно працюватиме. У сфері відносин із НАТО Україна прагнучиме максимально використати статус партнера НАТО з розширеними можливостями для наближення країни до членства в Альянсі, тому варто чекати повноцінного засідання Комісії Україна – НАТО на високому рівні. Ключовим завданням на наступний рік є врахування євроатлантичних цілей України у рішеннях лідерів країн – членів НАТО на черговому саміті Альянсу.* Текст: <https://zn.ua/ukr/international/zavdannja-z-troma-vidomimi-.html>

21. **Зеленський поговорив з Меркель про Донбас** [Електронний ресурс] // Укр. правда. – 2020. – 15 січ. – Електрон. дані. *Подано інформацію, що Президент України Володимир Зеленський заявив 15 січня, що в телефонній розмові з канцлеркою Німеччини Ангелою Меркель скоординувався щодо Донбасу. Про це Зеленський написав у своєму Twitter. "Продовжуємо координувати наші зусилля задля встановлення миру на Донбасі", - заявив глава держави. За словами В. Зеленського, "Німеччина завжди залишається для України надійним другом і партнером".* Вказано,

що посол України в Німеччині Андрій Мельник повідомив у своєму Twitter, що це вже 14-ті за рахунком переговори лідерів двох держав. Він назвав це "черговим свідченням безпрецедентної інтенсивності українсько-німецького політичного діалогу на вищому рівні". Зазначено, що новий раунд переговорів політичних радників лідерів країн нормандської четвірки відбудеться 22 січня 2021 року.

Текст:

<https://www.pravda.com.ua/news/2021/01/15/7280061/>

22. **Катриченко Т. Мирний тупик** / Татяна Катриченко // Фокус. – 2021. – № 1/2 (15 янв.). — С. 28-29. *Висвітлено ситуацію навколо переговорного мінського процесу у 2020 році та розглянуто подальші перспективи щодо мирного врегулювання ситуації на Донбасі. Зазначено, що весь 2020 рік Україна демонструвала бажання виконувати Мінські угоди, іноді йшла на компроміси і навіть піддалася провокації – підписала документ про створення координаційної ради за участю представників ОРДЛО та погодилась на спільне з бойовиками патрулювання позицій українських військових. Можливо, Україна сподівалась, що Росія зробить крок назустріч, але вплинути на Москву не вдалося – як і у 2015-му, РФ вимагає організувати вибори на окупованій нею території та амністію бойовикам. У результаті концепція "ні війни, ні миру", яку вибрала Україна, себе вичерпала – переговорний Мінський процес зайшов у глухий кут, вимагаючи нових рішень. Зазначено, що Україна сподівається, що у 2021 році учасником переговорного процесу щодо Донбасу стануть США, а значить, міжнародний тиск на Росію у питанні миру та деокупації територій посилиться. Окрему увагу приділено плану "А" Президента Володимира Зеленського, який не спрацював, планам "В" і "С", "нормандському" формату перемовин, питанню обміну полоненими тощо. Наведено коментарі Віце-прем'єр-міністра України – Міністра з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України Олексія Резнікова, українських політичних аналітиків.*

23. **Кількість незаконно утримуваних громадян на тимчасово окупованих територіях збільшується** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2021. – 14 січ. (№ 5). — Електрон. дані. *Йдеться про зустріч Уповноваженого Верховної Ради України (ВР України) з прав людини Людмили Денісової з Надзвичайним і Повноважним Послом Королівства Швеція в Україні Тобіасом Тибергом щодо активізації співробітництва зі Швецією у сфері захисту прав людини. Сторони обговорили питання звільнення цивільних заручників і військовополонених, зокрема Людмила Денісова проінформувала, що продовжується системна робота з так званими "уповноваженими з прав людини" ОРДЛО у двох напрямках – переведення осіб, які були засуджені до початку військової агресії на Донбасі, та передача кримінальних справ з тимчасово окупованих територій Донецької та Луганської областей. Окремо Людмила Денісова та Тобіас Тиберг порушили питання щодо звільнення 109 громадян України, які перебувають у незаконному ув'язненні на території Російської Федерації (РФ) та тимчасово окупованого Криму, а також дотримання прав громадян, в тому числі кримських татар, які після тимчасової окупації залишилися проживати на півострові та зазнають утисків окупаційної влади. Омбудсман повідомила про досягнення домовленості, що "за можливості пан Тобіас посприє в організації зустрічі з Головою ОБСЄ, міністром закордонних справ Швеції Анн Лінде під час її перебування в Україні 18 - 19 січня 2021 року".* Текст:

<http://www.golos.com.ua/article/340668>

24. **НАТО стежить за діями РФ у Криму** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2021. – 16 січ. (№ 7). – Електрон. дані. *Йдеться про спільну прес-конференцію генерального секретаря НАТО Єнса Столтерберга з президентом Мавританії Мухаммедом ульд аш-Шейхом аль-Газуані, під час якої Єнс Столтерберг відзначив збільшення присутності Росії у низці регіонів світу, зокрема у регіоні Чорного моря та у Криму. Генеральний секретар запевнив, що НАТО уважно стежить за цим військовим*

посиленням Росії, і зазначив, що "це причина, чому ми виділяємо додаткові інвестиції для нових військових можливостей". Текст: <http://www.golos.com.ua/article/340807>

25. **«ОБСЕ превзошла себя в стремлении угодить РФ»: Гармаша возмутил прецедент в ТКГ** [Электронный ресурс] // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. – 20 янв. — Электрон. данные. *Наведено тези допису на сторінці у соцмережі журналіста Сергія Гармаша, який бере участь у переговорах з Донбасу у межах Тресторонньої контактної групи (ТКГ). Він, зокрема, наголосив, що профанація Мінських переговорів щодо Донбасу доведена ОБСЄ до повного апофеозу і підтвердив свої слова фактами. Так, спочатку, пише журналіст, ОБСЄ "де-факто погодилася з тим, що РФ сама себе призначила «посередником» у переговорах із Україною щодо конфлікту Росії із Україною. Потім ОБСЄ своєю бездіяльністю сприяла перетворенню Тресторонньої контактної групи в, де-факто, п'ятисторонню. Вона не помічала, що у переговорах беруть участь не представники ОРДЛО, як це записано у Мінських угодах, а «міністри» «республік», та ще й на тлі їх «державної» символіки. А тепер, до роботи у політичній підгрупі були допущені ще й «громадські радники від "ЛНР" і "ДНР" ... Правда, сьогодні вони не сказали не слова, але важливо те, що ОБСЄ проковтнула їх появу, не поцікавившись ні статусом, ні дипломатичною процедурою їх допуску. І, навіть, не взявши на себе відповідальність за їх технічну появу в процесі! Хоча процес технічно організовує виключно ОБСЄ!!!".* Текст: <https://fakty.ua/366207-obse-prevzoshla-sebya-v-stremlenii-ugodit-rf-gramasha-vozmutil-precedent-v-tkg>

26. **Пасова Т. Київ та Кишинів відновлюють діалог** [Електронний ресурс] / Тетяна Пасова // Голос України. – 2021. – 13 січ. (№ 4). – Електрон. дані. *Йдеться про офіційний візит в Україну Президента Молдови Маї Санду, в ході якого вона зустрілася з Президентом України Володимиром Зеленським, Головою Верховної Ради України (ВР України) Дмитром Разумковим та Прем'єр-міністром Денисом Шмигалем. В ході перемовин*

глави обох держав обговорили питання безпеки регіону (Придністров'я, Крим та Донбас), євроінтеграції, енергетичної співпраці, інфраструктури й транспорту, боротьби з контрабандою, спільного використання ресурсів Дністровського водосховища та спрощення перетину кордону. Зокрема, глави держав підтвердили взаємну повагу до міжнародного права та його основоположних принципів і заявили про "взаємну підтримку суверенітету та територіальної цілісності України та Республіки Молдова в межах міжнародно визнаних кордонів". Текст: <http://www.golos.com.ua/article/340587>

27. **Писанська Н. Берлін побачив позитив** [Електронний ресурс] / Наталія Писанська // Голос України. – 2021. – 15 січ. (№ 6). — Електрон. дані. *Йдеться про брифінг представника федерального уряду Німеччини Ульріке Деммер щодо підсумків консультацій політичних радників у межах "нормандського формату", що відбулися 12 січня в Берліні. Ульріке Деммер зазначила, що перемир'я на Донбасі, яке підтримується з літа 2020 року, має бути використане для політичних цілей урегулювання, зокрема повернення Україною контролю над власною ділянкою кордону. Серед позитивних чинників представниця уряду ФРН також відзначила: обмін особами, котрі утримуються сторонами конфлікту; домовленості в переговорах щодо відведення військ і розмінування територій; відкриття Україною нових пунктів перетину лінії розмежування. Ульріке Деммер зауважила, що Росія як підписант Мінських домовленостей має використати свій вплив на сепаратистів, а ФРН була і нині готова разом із Францією працювати над "проясненням відкритих питань".* Текст: <http://www.golos.com.ua/article/340740>

28. **Радники лідерів "нормандської четвірки" зустрілися у Берліні** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2021. – 14 січ. (№ 5). — Електрон. дані. *Йдеться про зустріч в Німеччині політичних радників лідерів держав – учасниць Нормандського формату, у якій у складі української делегації взяв участь керівник Офісу Президента України (ОПУ) Андрій Єрмак. Учасники зустрічі розглянули широкий спектр безпекових і*

гуманітарних питань, зокрема, обговорили стан виконання домовленостей, досягнутих очільниками Німеччини, Франції, України та Росії під час саміту в Парижі в грудні 2019 року. Українська сторона акцентувала увагу на безпекових питаннях і на необхідності посилення безпекової складової домовленостей, також Андрій Єрмак подякував німецькій стороні за організацію зустрічі та партнерам з Німеччини та Франції за підтримку України на шляху до встановлення миру на Донбасі. Текст: <http://www.golos.com.ua/article/340657>

29. **Рішення ЄСПЛ – це перемога і перший крок** [Електронний ресурс] // Голос України. – 2021. – 15 січ. (№ 6). — Електрон. дані. Наведено коментар міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби з приводу рішення Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) щодо прийнятності справи України проти Російської Федерації (РФ) по Криму. Міністр зазначив, що "це важливий крок на шляху до притягнення Росії до юридичної відповідальності за агресію проти України", а також нагадав, що Україна позивається проти Росії не тільки в ЄСПЛ, а й у Міжнародному морському трибуналі та Суді ООН. Дмитро Кулеба висловив впевненість, що ці міжнародні суди "крок за кроком підтверджуватимуть ту правду, яку доносила Україна світові з 2014 року, коли почалася російська агресія, і спростовуватимуть усю пропаганду, яку поширювала Росія". Текст: <http://www.golos.com.ua/article/340746>

30. **Україна у Раді Європи вимагає від Росії припинити репресії в окупованому Криму** [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2021. – 15 січ. (№ 2). — Електрон. дані. Подано інформацію, що постійний представник України Борис Тарасюк у Раді Європи піддав гострій критиці окупаційну російську адміністрацію за незаконне засудження за сфабрикованими звинуваченнями трьох громадян України: Енвера і Різи Омерових та Айдера Джаппарова на 18, 17 і 13 років у колоніях суворого режиму. Текст: <http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=22930>

31. **Україна vs Росія: Кулеба пояснив, що означає рішення ЄСПЛ у справі щодо Криму** [Електронний ресурс] // Крим. світлиця. – 2021. – 15 січ. (№ 2). — Електрон. дані. *Наведено коментарі міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби стосовно рішення Європейського суду з прав людини (ЄСПЛ) про прийнятність справи України проти Росії щодо Криму. На його думку, це є важливим кроком на шляху до притягнення Росії до юридичної відповідальності за агресію проти нашої країни.* Текст: <http://svitlytsia.crimea.ua/index.php?section=article&artID=22928>

32. **Українсько-молдовський діалог відновлено : стратегічні відносини Києва та Кишинєва вийшли на значно вищий історичний рівень** // Уряд. кур'єр. – 2021. – 13 січ. (№ 7). – С. 2. *Йдеться про зустріч Президента України Володимира Зеленського з Президентом Республіки Молдови Маєю Санду, яка перебувала в Україні з офіційним візитом. Особливу увагу сторони приділили стратегічному питанню інтеграції України та Молдови в Європейський Союз (ЄС), зокрема, лідери країн висловилися за посилення діалогу у "Східному партнерстві". Володимир Зеленський проінформував Президента Республіки Молдова про ситуацію на Донбасі та про ініціативи України з мирного врегулювання. Також Президент України зазначив, що Україну та Молдову єднають спільні цінності та позиції із ключових питань загальноєвропейського порядку денного й безпеки регіону, та наголосив, що позиція України з придністровського врегулювання ґрунтується на підтримці суверенітету й територіальної цілісності Молдови у межах її міжнародно визнаних кордонів. За результатами перемовин глави держав підписали Меморандум про розвиток транспортно-транзитного потенціалу України та Молдови з метою зміцнення співпраці між країнами.* Текст : <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/ukrayinsko-moldovskij-dialog-vidnovleno/>

33. **Фейгин М. Байден точно займеться Україною, поставив ей ультимативно жесткие условия, — Фейгин** [Електронний ресурс] / Марк Фейгин ; беседовал Анатолий Гавриш // Fakty. ua : [веб-сайт]. – 2021. –

20 янв. — Электрон. данные. *Напередодні інавгурації Д. Байдена, який переміг на президентських виборах у США, наведено матеріали інтерв'ю із російським юристом, політиком і блогером Марком Фейгіним, який розповів, чого очікувати Україні та Росії від зміни влади в США, особливо з огляду на нове розслідування про зовнішній вплив (переказ півмільйона доларів учасникам штурму Капітолію). Він, зокрема, зазначив, що "справжніх санкцій ще не було" і що у Кремля є підстави побоюватися наслідків приходу адміністрації Байдена, адже "будуть застосовані санкції, які вдарять сильно і по олігархах, і по бюрократії московській, і, можливо, якісь секторальні санкції. Тому Кремль і Путін хочуть усіма способами запобігти такому ходу подій. Але, ... у них шансів дуже мало".* Експерт продовжив: *"Що стосується Європи, вона буде йти в кільватері вашингтонської політики у частині санкцій. Тому, напевно, теж якісь заходи будуть вжиті для забезпечення власної національної безпеки і єдності Заходу в межах євроатлантичних структур".* М. Фейгін нагадав, що *"... в адміністрації Обама віце-президент Байден займався Україною. Так він точно буде займатися Україною. Можливо, зміняться окремі підходи, які стосуються того, що перед потенційними союзниками, тією ж Україною, будуть ставитися більш жорсткі умови щодо реформ, боротьби з корупцією, ролі олігархії. Ось тут будуть майже ультимативно жорсткі поставлені умови. Більше шести з половиною років панькатися ніхто не буде, і Україні будуть поставлені ці умови для того, щоб вона їм відповідала".* Текст:

<https://world.fakty.ua/366155-bajden-tochno-zajmetsya-ukrainoj-postaviv-ej-ultimativno-zhestkie-usloviya---fejgin>

**Підготовлено Відділом інформаційного забезпечення органів влади
Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого**

**Відповідальний за випуск Н. Я. Зайченко
21 січня 2021 р.**